

ویژه نامه ارغین رهبر شهید

میراث رهبر شهید

تدبیر و همگرایی داخلی مسئولان و نهادهای کشور با پشتوانه حمایت‌های مردمی و انسجام داخلی می‌شود تجلی عینی جمهوری اسلامی ایران و مسیر پیروزی. رهبر شهید انقلاب در طول بیش از ۳۵ سال زعامت خود مجموعه‌ای از اصول، شیوه‌ها، سیاست‌گذاری‌ها، مواضع و راهنمایی‌ها و توصیه‌ها را به جای گذاشته‌اند که میراث ماندگار ماست. میراثی که همزمان نقشه راه و الگوی روشن و چهارچوب دار برای ادامه راه اداره کشور است. به مناسبت چهلمین روز شهادت رهبر فقید در صفحات ویژه ضروری کرده‌ایم دیدگاه‌های ایشان نسبت به مقوله‌های مهم معطوف به میراث گرانبهای و ارتباط آن عزیز سفر کرده با قشرها و صنف‌های مختلف و البته واگویی برخی از مجموعه میراث گرانبهای به جای مانده از ایشان را. قابل تأمل اینکه محور تقریباً مشترک تحلیل‌ها و گفت‌وگوهای آمده در این صفحات بر متمایز بودن آیت‌الله خامنه‌ای در رهبری، استقلال سیاسی، صلاحیت در برابر دشمنان و تواضع در مقابل مردم، تأکید همیشگی بر حفظ تقویت وحدت و اهتمام به توانمندی‌های داخلی تأکید دارند.

ایران تحت زعامت آیت‌الله خامنه‌ای به درجه‌ای از تثبیت و اقتدار رسیده است که با ترور فرماندهی کل قوا و برخی دیگر از فرماندهان نظامی و شخصیت‌های سیاسی، خللی در امر دفاع از کشور و مردم پیش نیامد. این گزاره البته محدود به حوزه دفاع و نظامی نبود. در کنار نیروهای مسلح، انجام وظایف تعریف شده نهادهای مختلف، از دولت گرفته تا قوه قضائیه و مجلس و دیگر ارکان مدیریتی هم دچار فروپاشی مورد انتظار بدخواهان ایران نشدند. مضاف بر اینکه در شرایط خاص جنگ و هماهنگی و همکاری ملی تقویت هم شد. در نهایت میدان داری مردم و نقش آفرینی آنان در حمایت از نیروهای مسلح و حفظ انسجام ملی هم مزید بر علت شد تا سلسله ناکامی‌های دشمنان تکمیل شود. بیراه نیست اگر همه اینها را ذیل مدیریت و رهبری حکیمانه آیت‌الله خامنه‌ای ارزیابی کنیم. در حقیقت شیوه حکمرانی کشور تحت رهبری ایشان، به گونه‌ای نه‌ایند شده است که در سخت‌ترین روزهای جنگ و در فقدان فرمانده کل قوا، اقتدار و صلاحیت نیروهای مسلح به همراه

ارغین رهبر شهیدمان همزمان شده است با پیروزی جمهوری اسلامی ایران مقابل ۴۰ روز تجاوز آمریکا و رژیم صهیونیستی. این هم زمانی البته اگر چه تصادفی است اما واجد تعبیر و تفسیر هم هست. خصم دیرینه با این ارزیابی که با حذف فرمانده کل قوا در روز اول جنگ، شیرازه نظام از هم خواهد پاشید، روزشمار طولانی برای اتمام جنگ ترسیم نکرده بود و به گواه برخی روایت‌ها و اظهارنظرها، آمده بودند که نهایت دهفته‌ای کار را تمام کنند. اما آنچه حادث شد بخصوص در فقدان رهبر فقید انقلاب، رهبر دست این گزاره است که جمهوری اسلامی

شکوفایی آنها بسته شود. باید راه رشد و تعالی و تفکر برای آنها باز باشد. چرا که امروز اگر در برابر دشمنان ایستادگی می‌کنیم، بخش مهمی از آن نتیجه استفاده از همین ظرفیت‌های داخلی است. در بسیاری از حوزه‌ها از جمله فناوری، پزشکی، صنعت و توانمندی‌های دفاعی پیشرفت‌های قابل توجهی به دست آمده است. اگر شرایط امروز را با گذشته مقایسه کنیم، می‌بینیم که دوران قبل از انقلاب، کشور در بسیاری از زمینه‌ها وابسته بود. حتی بسیاری از صنایع تنها در حد مونتاژ فعالیت می‌کردند و امکان بروز خلاقیت و نوآوری برای نیروهای داخلی بسیار محدود بود. اما امروز شرایط تغییر کرده و جوانان توانسته‌اند در حوزه‌های مختلف دستاوردهای مهمی به دست آورند. استقلال به این معناست که کشور بتواند در تصمیم‌گیری‌های سیاسی، نظامی و اقتصادی خود متکی به اراده و توان داخلی باشد. امروز مردم احساس می‌کنند که درباره سرنوشت کشور خودشان تصمیم می‌گیرند و این مسأله بسیار ارزشمند است. حفظ و تقویت اتحاد ملی مورد تأکید رهبر شهید، بسیار مهم و وظیفه مسئولان، نهادهای مدنی و مردم است. در عین حال باید در جامعه تحمل و سعه صدر وجود داشته باشد. ممکن است برخی افراد دیدگاه‌های متفاوتی داشته باشند، اما اگر دل در گرو کشور دارند باید با آنها با بردباری برخورد کرد. حفظ همگرایی و انسجام داخلی امروز یک ضرورت اساسی است. در نهایت باید تلاش کنیم علاوه بر حفظ انسجام داخلی، روابط بین‌المللی خود را نیز گسترش دهیم و منطق و دیدگاه‌های کشور را بهتر به جهان منتقل کنیم تا تصویر واقعی‌تری از ایران در عرصه جهانی ارائه شود.

امکانات مالی بیشتری دارند باید به دیگران کمک کنند، بویژه به کسانی که آسیب دیده‌اند. باید از بازماندگان و خانواده‌هایی که دچار خسارت شده‌اند دلجویی کرد و تا حد امکان از رنج آنها کاست. امیدواریم با استحکام ملت ایران و با تلاش نیروهای نظامی و انتظامی که مایه آبروی کشور هستند، دشمنان از اقدامات خود پشیمان شوند و در نهایت شکست بخورند. در ادامه، مسأله جوان‌گرایی و استفاده از توانمندی‌های داخلی مطرح است. واقعیت این است که باید هم از ختگی و تجربه افراد باتجربه استفاده کنیم و هم از توان و استعداد جوانان بهره ببریم. روحیه جوانی به سن وابسته نیست؛ ممکن است فردی جوان باشد اما روحیه‌ای منفعل داشته باشد و پویا داشته باشد. آنچه مهم است این است که زمینه استفاده از همه ظرفیت‌ها فراهم شود. جوانانی که استعداد، فکر و نبوغ دارند باید فرصت پیدا کنند تا توانایی‌های خود را نشان دهند. نباید به گونه‌ای عمل کنیم که راه پیشرفت و

برخورد با جریان‌ها، در صلابت و اقتداری که داشتند و در تعهد دینی‌ای که بر رفتارشان حاکم بود، می‌تواند برای ما الگو باشد. ایشان نسبت به ارزش‌های دینی اهل معامله و سازش نبودند و این مسأله بسیار مهم است. امروز بیش از هر چیز نیازمند حفظ این انسجام هستیم؛ اینکه بتوانیم یکدیگر را تحمل کنیم و به مسئولان کشور اعتماد داشته باشیم.

در برابر این میراث ماندگار، مسئولان جمهوری اسلامی و همچنین آحاد مردم چه وظیفه‌ای برعهده دارند؟

خوشبختانه امروز بسیاری از مسئولان کشور با اعتقاد و دلسوزی در حال انجام وظیفه هستند و دلشان برای نظام و انقلاب می‌سوزد. بنابراین باید به نیروهای نظامی، امنیتی و اجرایی کشور اعتماد داشته باشیم. البته صرف حضور در صحنه‌های اجتماعی کافی نیست؛ هرچند این حضور بسیار ارزشمند است. در کنار آن باید در عمل نیز به یکدیگر کمک کنیم. کسانی که

با وجود سن بالا، ایشان روحیه‌ای جوان داشتند. سرمایه‌گذاری‌ای که برای نظام، انقلاب و مردم انجام می‌دادند و دلسوزی‌ای که نسبت به همه اقشار جامعه داشتند، بسیار قابل توجه بود. ایشان در عین حال به اصناف و گروه‌های مختلف توجه داشتند و نسبت به مسائل جامعه حساس بودند. از دست دادن چنین شخصیتی قطعاً ضایعه‌ای بسیار بزرگ برای کشور است. به شمار می‌آید. با این حال شاید بتوان گفت تقدیر الهی چنین رقم زده بود که ایشان به شهادت برسند. این شهادت نقش مهمی در انسجام ملی داشت. حوادثی که در آن دوره رخ داد و جنایت‌هایی که آمریکا در آن مقطع مرتکب شد، در کنار شهادت شخصیت‌هایی مانند شهید سلیمانی و سید حسن نصرالله و دیگر شخصیت‌ها، مجموعه‌ای از رویدادها را شکل داد که در نهایت باعث شد بسیاری از کسانی که متعلق به ایران، ایرانیت و فرهنگ ایرانی داشتند فارغ از تفاوت دیدگاه‌ها در کنار یکدیگر قرار بگیرند. این همگرایی در میان مردم شکل گرفت و ما شاهد نوعی وحدت اجتماعی در کشور بودیم؛ وحدتی که شاید در برخی مقاطع مهم تاریخی، مانند دوران انقلاب، تجربه شده بود.

امروز مهم‌ترین فراز از میراث آیت‌الله خامنه‌ای در رهبری و حکومت‌داری از نوع خاص مردم‌سالاری دینی را چه می‌دانید؟

به نظر من این شهادت‌ها زمینه‌ای فراهم کرد تا تحولی در جامعه به وجود آید. در عین حال لازم است مسیری خطی را که ایشان ترسیم کرده‌اند ادامه دهیم. ایشان حدود ۳۶ سال مسئولیت رهبری کشور را بر عهده داشتند و سیره عملی ایشان در اداره کشور، در نحوه

آیت‌الله غروی، عضو جامعه مدرسین از وظیفه مسئولان و مردم در قبال میراث رهبری می‌گوید

رسالت مهم، حفظ انسجام ملی است

زمینه انسجام اجتماعی، پیشرفت و تقویت هویت جمعی یک جامعه را فراهم کند.

از نظر شما با ارزش‌ترین میراث دوره رهبری آن‌را می‌دانید؟

معرفی کرد. چه موردی یا مواردی است؟
شهادت رهبر انقلاب اسلامی یک مصیبت بسیار بزرگ برای ملت ایران، جهان اسلام و بالخصوص برای شیعیان بود. این شهادت ضایعه‌ای جبران‌ناپذیر است و علت آن به خصوصیات شخصیتی ایشان برمی‌گردد. شخصیت ایشان حقیقتاً شخصیتی کم‌نظیر بود؛ تا آنجا که ما از تاریخ و از شناخت شخصیت‌های برجسته سرافراز داریم، کمتر فردی را می‌توان یافت که چنین ویژگی‌هایی در او جمع شده باشد. جهت شخصیتی برجسته بودند؛ ایمانی بسیار بالا، اعتقادی عمیق و سلامت نفس و معنویت خاصی در وجود ایشان بود. صلابتی که در برابر دشمن داشتند و در عین حال تواضعی که در برابر ملت نشان می‌دادند، از ویژگی‌های بارز امام شهید بود. همچنین روحیه همگرایی با همه اقشار و همه جریان‌ها و کسانی که در مسیر انقلاب بودند، بنابراین ایشان با وجود تفاوت دیدگاه با اقشار و گروه‌های مختلف، رویکرد همگرایی خاصی داشتند. ویژگی‌ای که همه مسئولان و تصمیم‌گیران باید از آن الگو بگیرند. صداقتی که انسان در رفتار و گفتار ایشان مشاهده می‌کرد بسیار قابل توجه بود.

گفت‌وگو گروه سیاسی

جایگاه رهبری در هر جامعه‌ای تنها به جایگاه و مسئولیت محدود نمی‌شود، بلکه پیش و بیش از هر چیز به مجموعه‌ای از ویژگی‌های شخصیتی، اخلاقی و فکری وابسته است که می‌تواند مسیر یک ملت را تحت تأثیر قرار دهد. در همین چهارچوب، روزنامه ایران در گفت‌وگو با سید محمد غروی، عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه تلاش کرده است به برخی از مهم‌ترین ویژگی‌های رهبر شهید انقلاب، حضرت آیت‌الله سید علی خامنه‌ای و مؤلفه‌هایی همچون ایمان و باور عمیق، صلابت در تصمیم‌گیری، تواضع در برابر مردم، ساده‌زیستی، صداقت در رفتار و گفتار و نیز توانایی ایجاد همگرایی در میان اقشار مختلف جامعه بپردازد. در کنار این ویژگی‌ها، نقش نگاه کلان به مسائل کشور، توجه به ظرفیت‌های داخلی، اعتماد به توان‌نسل پیشکسوتان نیز از جمله محورهای است که در این گفت‌وگو مورد توجه قرار گرفته است. این بحث تلاش می‌کند نشان دهد که چگونه ترکیب این ویژگی‌ها می‌تواند به شکل‌گیری الگویی از رهبری منجر شود که علاوه بر مدیریت چالش‌ها،

فرصتی برای بازخوانی میراث فکری و راهبردی رهبر شهید

بر خلاف الگوهای کلاسیک نظامی، به برک منطومه درم‌تپیده از «قدرت سخت»، «اقتدار نرم» و «پیوست اجتماعی دفاع» استوار بود. در این چهارچوب، دفاع از کشور صرفاً مأموریتی برای نیروهای مسلح تلقی نمی‌شد، بلکه به مثابه مسئولیت ملی و همگانی تعریف می‌شود؛ مسئولیتی که از نهادهای حاکمیتی تا آحاد مردم را دربرمی‌گرفت و ملت مقاوم را به دستورات امنیت‌پایدار بدل می‌ساخت. دفاع فراگیر در اندیشه قائد شهید، ترجمان نوعی خودآگاهی تاریخی بود؛ خودآگاهی‌ای که ریشه در تجربه‌های تلخ مداخله خارجی و نیز افتخارات مقاومت ملی داشت. بدین سان، استقلال فراتر از شعار، ضرورت وجودی برای بقا و پیشرفت کشور قلمداد می‌شد.

محمد عطرانفر عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی

با گذشت چهل روز از عروج ملکوتی شهید آیت‌الله سید علی خامنه‌ای اکنون زمان آن فرا رسیده است که فراتر از سوگ و اندوه، به تأملی عمیق در میراث فکری و راهبردی او بنشینیم؛ میراثی که در میدان نظر و در عرصه عمل، بنیان‌های «دفاع فراگیر» و «میانت» و «تمامیت و استقلال کشور» را بازتعریف کرد. اندیشه ایشان در باب امنیت ملی،

بالغ بر ۶۰ درصد جامعه در نظرسنجی‌ها از اقتدار نیروهای مسلح کشورمان در جنگ دفاع کرده‌اند. این نظرسنجی‌ها به ما یادآوری می‌کنند که جامعه ایرانی چقدر شرافتمند، هوشیار و با دقت به مسائل نگاه می‌کند. قدرت تشخیص و فهم مسائل به گونه‌ای است که بنا به تعبیری که اکنون در زبان سیاسی جاری است، وقتی آتش به جان خاک خاکنه را خاموش کنیم؛ دستاوردی که بسیار ارزشمند است زیرا فهم منطقی و عقلانی از حکمرانی در این شرایط، به خوبی نشان می‌دهد که ما به چنین سوره‌هایی نیازمندیم تا بتوانیم در مسیر رضایت مردم و ایستادگی در برابر تهدیدات خارجی گام‌هایی مناسب برداریم.

تثبیت دستاوردهای میدانی و کاهش هزینه‌های تقابل برای تثبیت پایداری سیاسی نظام. چهارمین روز، در سنت فرهنگی ما، آغاز مرحله‌ای تازه از تداوم و تعهد است. اگر این مقطع، با فهمی عمیق از میراث فکری آن رهبر فقید و عزمی راسخ برای تحقق آن همراه شود، می‌تواند به نقطه عطفی در تقویت بنیان‌های استقلال و اقتدار ملی تبدیل شود. امروز، بیش از هر زمان، کشور نیازمند آن است که اندیشه به نقشه راه و نقشه راه به عمل مؤثر بدل شود و این، همان مسئولیتی است که تاریخ بر دوش کارگزاران کشور نهاده است. نظرسنجی‌های اخیر نشان می‌دهد در ماه‌های اخیر و بخصوص بعد از تجاوز آشکار به کشور، خیلی از کسانی که انتقادات تند داشتند، کمتر شده‌اند و تغییر نگاه داده‌اند.

ترمیم برخی کاستی‌ها و پاسخگویی مؤثرتر به مطالبات مردم بدل گردد. بهره‌بردارای صحیح از این فرصت، مستلزم چند اقدام کلیدی است: نخست، شفاف‌سازی صادقانه و گفت‌وگو با افکار عمومی و تقویت اعتماد ملی؛ به عنوان سرمایه اعتماد، مهم‌ترین پشتوانه هر راهبردی دفاعی فراگیر است. دوم، اولویت‌بخشی به معیشت و کرامت مردم در کنار ملاحظات امنیتی. بی‌تردید پایداری دفاع ملی، در گرو رضایت نسبی جامعه و احساس عدالت آحاد شهروندان است. سوم، بازآرایی سازوکارهای تصمیم‌گیری به گونه‌ای که سرعت، دقت و هماهنگی میان نهادهای مختلف افزایش یابد و نهایتاً، استفاده از دیپلماسی فعال برای